

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 14. Kwietnia V. S. ROKU 1809.

S. PETERSBURG V. S. 2 Kwietnia. GL. X. Bagration i GL. Barclai de Tolli dystyngwujący się na kampanii przeciwko Szwedom, mianowani zostali Generalami infanteryi GA. Graf Szuwałow dystyngwujący się pod Torneo został General Leytenantem. Szef Połockiego muszkietyerskiego pólku Filisow, i Szef pierwszego pólku strzelców Polkownik Baron Rozen za okazane w tey kampanii przeciwko szwedom męstwo zostali General Maiorami. J. J. Mośe wszystkim woyskom, które były na wyspach Alandskich raczył swoje ukontentowanie oświadczyć i każdemu żołnierzowi po rublu dać kazać.

PARYŻ d. 31 Marca. Przybyła tu gwardya polsko Imperatorska wstawiona w Hiszpanii w bitwach pod Riosecco, Ordonio, Medina de Pamar, Burgos, Samosierra, Alcala, Gwadalaxara, S. Crux, Madrytem i Benavente. Przywitana okrzykiem od obywatelów zaięła koszary w części, od Napoleona zwanej. Gwardye francuzkie dały wspaniałą ucztę na czterech dziedzińcach dla czterech tey gwardyi szwadronów. Otrzymała ona z rozkazu Imperatora proporce zamiast karabinków — Oprócz tey iazdy Krasieńskiego powracają Nadwiślanie z Hiszpanii, gdzie dotąd pod dowództwem G. Valence dokazywali za Tagiem i pod Sarra-gossą; liczba ich ma wynosić 8 t. podług innych 15 t. — Ciągnie z Hiszpanii do Francyi korpus woyska, które oblegało Sarragosę. Pójdzie przez Lyon do Niemiec. Już główny sztab do Bayonne przybył.

Zniknęła już nadzieja pokoju z Austryą, chociaż iey ambassador Metternich i X. Esterhazy dotąd bawią w tey stolicy. Apteka, gwardya i ekwipaże Imperatorskie już wyszły. P. Joinvinville mianowany jest zawiadowcą głównej kwatery Imperatora. Generalny Intendent armii Daru wyjechał do Niemiec. Marszałek pałacowy Canouville udał się do Strazburga: Imperator odprawivszy w Compiegne wielkie polowanie uda się tamże wkrótce z Imperatorową, która na miejscu tam mieszkać zamysła kiedy Napoleon w Niemczech bawić będzie — Wyszło z druku dzieło porównywaiące czas terażniejszy 1809 Napoleona, z wiekiem 1709 Ludwika 14 — Odkryto we Francyi wielu szpiegów, którzy na żołd angielski zaciągali francuzów, wszystkich osobna sądzi kommissya — Umarł w Bayonne GD. Morlot.

Woyska z różnych stron ciągną do Niemiec. Nad adigą we Włoszech zebrała się armia ogromna. G. Nansouty ma dowodzić kirysierami, GD. Monbrun prowadzić ma letką iazdę. Mar: Berthier X. Neufchatel ma dowodzić wszystkimi siłami w Niemczech, Na-

poleon zaś udać się zamysła przez Bawaryą i Tyrol do Włoch Północnych. Na ostatniey audencyi posłów zagranicznych nie był u Imperatora Ambassador austriacki. Dnia 11 gabinet wiedeński miał podać ostateczne ultimatum. Nad rzeką Inn zatrzymano gońców; uczniono z tego powodu mocne przełożenia. Poseł Perski ukończywszy interessa swego dworu ztąd wyjeżdża, lecz ma zostawić następcę: został on franmasonem, miał włożyć mowę, którą tłumacz przekładał; darował towarzystwu szablę; która odtąd przed W. mistrzem noszoną będzie.

Pisma nasze dają następne o Austrii wiadomości. Zebrano po kościołach wiedeńskich znaczną składkę dla żon i dzieci milicyantów; wiele nader iest bankocetłów lecz ani jednego niema dukata. Żydzi krakowscy podieli się dostarczyć żywności dla woyska, lecz żądali niezwłocznie zapłaty gotowizną. Feldmarszałek Giulay komenderuiący w Karyntyi i Fryulu powrócił do Wiednia, gdzie ma prosić o dymissią; z przyczyny że Arcy Xże Jan przeznaczoną dla niego artyleryą zabrał dla siebie. Milicyoniści złożeni z kupczyków, perukarzów i rzemieślników zgromadzili się pod Wels. Mowią iż w Austrii powszechne bankructwo nastąpi: officerowie wyjeżdżając do obozów kupowali dukata po 20 i po 25 ryńskich (100 i 120 zł. polskich) G. Valmoodon do Jas wyjechał: podchlebiają sobie w Austrii iż z iedną tylko Francją wojnę mieć będą.

MADRYT d. 23 Marca. Liczne deputacye przedstawione były Królowi d. 20 w dzień iego urodzin. Byli z powinszowaniem Margrabia Almenara były poseł u Porty. D. Alcedo Gubernator w Corogne; tudzież urzędnicy cywilni i woyskowi. Odebrał przy tym Józef adres od Junty Arragońskiej, która wyraziła iż przekonawszy się o stanie wojny chciała ją zapieczętować przysięgą wierności, i przeto prosiła o zawieszenie broni; że nieotrzymawszy tey powolności poddała Sarragosę i odtąd zniosła wszelką nienawiść i nieufność ku francuzom, owszem zaszczerpiła zgodę i miłość między dwoma narodami. Dalej pisze Junta; taki iest charakter Arragończyków: utrzymywali oni zuporem prawa domu Austriackiego przeciwko Burbonom, lecz skoro przekonali się o prawach nowej dynastyi, z równą mocą do niej przykleili się i cudów dokazywali w terażniejszej obronie; ale cóż mogła uczynić dzielność niesłychana i rezygnacya zupełna przeciwko doskonałości woysk francuzkich? Krótko mówiąc Junta przekonała się i z ludem uznała Króla Józefa, któremu Arragończykowie zaprzysięgłszy wierność służyć będą równie statecznie,

meźnie, wiernie iak poprzedniczym dynastyom.

Umarł w Sarragossie uwolniony z więzienia Graf Fuentes obszernych dóbr dziedzic. Testamentem znaczne dary rozpiisał; między innemi odkazał kamerdynerowi 50 t. franków i tyleż dla ubogich, 100 t. dla iedney taneźnicy, resztę dla Familii — Jeńcy wzięci w Sarragossa przez Bayonne do Nancy poprowadzeni zostali: tamże udał się Palafox ze swoim sztabem — Margr: Romana pobity pod Orense prosił o przebaczenie i darowanie mu wszelkiej iego własności, a zatym przyrzekał poddać się — Dywizya G. Merlot obległa starodawne miasto arragońskie Jaca pod Piryneami nad rzeką Arragon położone i dobyła zamku po kilku dniowym oblężeniu — G. S. Cyr ciągle rozpędza kupy rokoszaków; odtąd dla zupełnego Katalonii uspokojenia ma rozpocząć porządne oblężenia Gironny.

Wiedeńcykowie przyznają G. Moore wielkie zwycięstwa w Gallicyi; a sami Anglicy oplakują klęski poniesione w ucieczce. Piszą Austriacy o wielkim zaciągu, o ochocie wieśniaków, o powstaniu Katalonii i Asturyi, o bytności 157 t. regularney piechoty 15 t. jazdy, o przeniesieniu 20 t. jeńców francuzkich na okręty w Cadix a ztamtąd na wyspy Balearskie; o połączeniu się wodzów Cuesta, Palacios, Blaka, Infantado, Romana i woyska angielsko-portugalskiego: iednak o tym wszystkim w parlamencie angielskim niemówią; przechodzą więc Austriacy samych anglików w zmyślaniu fałszów.

LONDYN przez Francją d. 20 marca. Urzędowie ogłoszono u nas wiadomość o podpisaniu z Turcją Traktatu. Podług artykułów sekretnych obowiązani jesteśmy dostarczać oręż dla Porty. Jeżeli Austria rozpocznie wojnę z Francją, do czego jest wszelkie podobieństwo, Turcja dopomagać będzie pierwszy. Gdyby dzisiejsza pora opuszczona była, jużby nigdy Austria o swoją udzielnosć walczyć niezdolała. Ministrowie odebrać mieli przez gońca wiadomość iż Franciszek, postanowił zacząć wojnę z Napoleonem — Z Lizbony popłynęła d. 1 lutego nasza wyprawa do Cadix, lecz tam lądować naszemu woysku niepozwolono i podobno regimenta na okrętach zostaną: z obozu S. Rocha sprowadzili Hiszpani artyleryą na obronę twierdzy i portu. G. Palacios dowódzca Insurgentów andaluzyjskich złożony, na miejscu iego komenderunie G. Castogał: podobnież odięto władzę X. Infantado a szczątki iego woyska powierzono pomienionemu wodzowi. Junta kazała X. Infantado usprawiedliwić swoje postępowanie. Regiment nasz 40sty znajduje się w okolicach Sewilli.

P. Wardle oskarżyciel X. Yorck prosił ażeby ten Xiążę z urzędu został złożony, lecz nie był wysłuchany. P. Clarke ukraty stanąwszy raz drugi, i przez Prezydenta pytana, wyznała, że od roku 1804 do 1806 niezyskała za swoją przyjaźnią od X. Yorck nad 16,710 funtów szterlingów; że z przyczyny więc takiego skępstwa poróżnić się musiała: doniosła że Xiążę o wszystkich iey umowach wiedział, że ona przyszpilała do poduszek listę tych osob dla których od Xcia otrzymać chciała godności i urzędy — Sessye parlamentu w czasie pożaru wielkiego

teatru Drury Lane nie były przerwane, bo szczególna przyczyna mieszać niemoże obrad całego narodu. Admirał Keats wypłynął na morze bałtyckie. Z Plymouth wyszła flotta przewozowa z 4 t. żołnierza, druga z Cork na morze udała się. Flotta francuzka z Lorient z 7 zagłow złożona płynie dobobno do Indii wschodnich. Eskadra Brestenska stoi pod wyspą Aix. Stany ziednoczone Ameryki zamknęły swoje porty tak dla Anglików iako i Francuzów. Brezylia przeładowana naszymi towarami. Flotta nasza na morzu szrodziemnym stoi w Port Mahon.

DREZNO 16 Kwietnia. Już naresztę Austria zapowiedziała nieprzyjaźń. Dnia 6 Arcy Xię Karol wyjeżdżając z tej stolicy wydał do wysła następny rozkaz dzienny. Obrona oyczyzny, pisze, powołuje nas do nowych czynów. Dopóki można było ofiarami pokoy utrzymać, dopóki te ofiary zgadzały się z dostojnością tronu z bezpieczeństwem kraju i szczęśliwością ludu; dopóty milczało bolesne uczucie wszeru do brotliwego Monarchy. Gdy wszystkie usiłowania dla zapewnienia bytu naszego stały się nadaremne przeciwko obcemu wojownikowi; gdy narody koło nas upadają, a prawi Królowie z łona poddanych ustępują, gdy nakoniec powszechna zguba grozi błogosławionym Austrii krajom i szczęśliwym iey obywatelom, wymaga zatym od nas oyczyna ratunku i my do iey obrony powstajemy; na was moi wierni towarzysze zwraca cały świat oczy i wszyscy ci którzy kochają jeszcze narodową sławę i osobistą własność. Nie będziecie w odległych częściach świata prowadzić wojny, ani za cudzy interes krwi przelewać; nie będziecie narzędziem do zniszczenia; niespotka was przekleństwo, że zruynowaliście niewinne ludy a po trupach poległych obrońców oyczyzny otworzyliście drogę cudzoziemcowi da wydartego tronu! świetniejszy los oczekuje: wolność Europy schroniła się pod nasze chorągwie; wasze zwycięstwo potarga więzy: Niemcy, bracia wasi, zostający teraz w nieprzyjacielskich szykach, oczekują z niecierpliwością swego wybawienia. Idziecie na plac sprawiedliwej wojny, bo inaczej nieznaydowałbym się na czele waszym. Na polach Ulmu i Marengo, które z chępliwością nieprzyjaciel wspomina, ponowiemy chwalebne czyny pod Würtzburg, Ostrach, Liptingen, Zurich, Weroną, Trebią i Novi dokazane. Chcemy orężem uzyskać stały pokoy dla drogiej oyczyzny naszej; lecz wielki ten zamiar, przez wielkie tylko cnoty osiągniony być może. Nieograniczone posłuszeństwo, surowa karność, cierpliwa odwaga, i nie wzruszona stałość, są znameniem prawdziwej waleczności. Zgodność woli i iednostajność w działaniu dają zwycięstwo. Cesarz brat mój nadał mnie władzę zupełną karania i nadgrodenia. Zawsze znaydować się będę między wami, najpierwszy w imieniu oyczyzny ia wam podziękuję. Patryotyczni mężowie zapobiegli waszym potrzebom, oni wam obiecują szczodłą i powszechną wdzięczność. Lecz i kara za każde uchibienie nieminie. Zasługa nadgrode; a występki karę otrzyma, bez względu na godność i osobę. Piętnem wzgardy będzie ozna-

czony ten, któremu droższe jest życie nad swoją i naszą sławę: znakami zaś upoważnienia przyozdobiwszy, przedstawię Monarsze i światu tych, którzy za oyczyznę mężnie walczyć będą, i wiecznie nosić będą w sercu moim ich imiona wyryte. Jeszcze iedną mam uczynić uwagę. Żołnierz prawdziwy nieprzyjacielowi tylko jest straszny; posiadać on powinien wszystkie cnoty obywatelskie. Srogi na placu bitwy, zszedłszy z niego, skromny miłosierny i ludzki jest dla bezbronnego. Zna okropność wojny i stara się ją łagodzić. Tym surowiej karać będę każdy występki, im barziej Cesarz zamierza oszczędzić sąsiedzkie ludy i one z uciemżenia uwolnić, oraz skleie z ich rządca- ni ścisły związek dla wieczney szczęśliwości i bezpieczeństwa. Wkrótce złączą się z nami obce woyska, szanujcie więc one, iak waszych braci. Nie chluba lecz waleczność zaszczyca żołnierza. Przez odwagę okażcie nieprzy- iacielowi że pierwszemi iesteście żołnierzami. Po zdobytym nakoniec chwalebnym pokoju, za- służywszy na szacunek u nieprzyjaciół, i wdzię- czność u obcych powrócę z wami do oyczyzny, gdzie czeka was wdzięczność monarchy, po- chwała świata, nagroda męstwa, błogosławień- stwo współbraci i własne ukontentowanie.

Dnia 8 Franciszek wydał w Wiedniu na- stępną odezwę. Ludy Austrii! Opuszczam sto- licę. Udaię się do walecznych obrońców oy- czyzny, którzy zgromadzili się na granicach dla obrony monarchii. Przez 5 lata usiłowałem zapewnić wam, kochani poddani, błogosławio- ny pokoy. Żadna ofiara nie była dla mnie dro- ga. Ale daremne zabiegi. Austriacka monar- chia uleżała iak Hiszpania. Głowa kościo- ła S. znieważona, Włochy zawłaszczone, Niem- cy rozdarte i uciśnione, zapowiedziały iż Au- strya musi podlegać ogłoszonemu dawno wiel- kiemu państwu południowemu. Przedsięwzię- łem potrzebne środki do zapewnienia udziel- ności monarchii: usłuchaliście głosu moiego, uprzedziła go miłość wasza oyczyzny. Przy- mlycie moje podziękowanie; będzie ono po- wtorzone kiedyś przez moich i waszych wnu- ków. Obrona własna a nie zaczepka zamia- rem naszym była. Lecz wojownik znieść nie- mógł tego połączenia ludu z monarchą; oświad- czył postąpić po nieprzyjacielsku z Austrią ie- żeliby uzbraiać się nieprzestala i nie poddała się bezbronna woli iego. Tak niesłuszną pro- pozycya odrzuconą została; i iuż teraz woyska iego przeciwko nam ciągną. Ufam w Boga, w męstwie woysk moich, w bohaterstwie moiego brata, i w was, kochane ludy. Przygotowa- nia do wojny są wyteżone, lecz muszą być wielkimi dla pewniejszego utrzymania się. Co- ściście dotąd uczynili zaręcza mi pomoc naydziel- nieyszą. Ten nawet co oręża nienosi należec będzie do obrony oyczyzny. Zgodność woli, porządek, posłuszeństwo, ochocza czynność, za- ufanie, oto są prawdziwe siły ludu. Okazali- ściście to wszystko, i dla tego zaczynamy, z lep- szą aniżeli kiedykolwiek działać nadzieją. Szczę- śliwe wypadki nieuczynią was opieszalemi; przeciwnie przygody nie zrażą umysłów wa- szych: wytrwałość zwycięża wszelkie przesko- dy, zapewnia nowe korzyści i wynadgradza poniesione szkody. Sprawa nasza jest słuszną;

opatrzność nieopuszcza tych którzy się pilnują. Polegam na waszej miłości i wierności: pole- gaycie i wy na oycowskiej staranności wasze- go Monarchy, który szczęśliwość własną w wa- szey tylko znajduie.

Arcy Xiążę Ferdynand dał hasło do boiu i kroki nieprzyjacielskie rozpoczął przez nastę- pną odezwę. Obywatele Xięstwa Warszawskie- go, pisze Arcy Xiążę d. 14 w główney swoiey kwaterze Odrzywoli; wstępuię z woyskiem w granice wasze. Postępowanie wasze wskaże mi sposob użycia zbroynę siły, na czele której znajduię się. Przychodzę was obronić lub zwy- ciężyć; do was należy wybor uczynić. Franciszek walczy z Napoleonem. Jesteśmy przyjaciółmi wszystkich tych narodow, które nie są za iego stroną. Wojujemy z Napoleonem, bo tylko w wojnie możemy znaleźć bezpieczeństwo, któ- rego nadaremnie szukaliśmy w pokoiu. Do- tychczasowy pokoy podchlebiał tylko iego chci- wym sławy zamiarom; każdy dzień pomnaża li- czbę zdobyczy, które zdaie się przemieniać w systemma polityczne. Wojujemy z nim dla te- go, że iego zbroyna siła powiększona siłą pod- bitych narodow, zagraża naszym własnościom a nawet bytowi naszemu, tudzież pomaga żą- dzy samoistotnego panowania. Chcemy tym krokiem zabezpieczyć się sami, i powrócić wszy- skim byt wydarty, wskrzesić porządek i spra- wiedliwość w Europie, i ustalić pokoy pożąda- ny. Lecz na cóż opowiadać powody, które nas do wojny z Napoleonem zniewalaia. Czyliż nie są one światu wiadome? Niemcy, Wło- chy, Portugallia, Hiszpania, wierni sprzymie- rzeńcy Francyi, wszyscy czują i znają przyczy- ny, dla których do oręża bierzemy się. Do was obywatele Xięstwa Warszawskiego obra- cam mowę, i zapytuję się! Czyliż iesteście u- częstnikami szczęścia, które wam Imperator francuzow przyobiecał. Czyliż dla dobra wa- szego wylaną została krew braci waszych pod murami Madrytu. Powiedzcie co za związek ma Wisła z Tagiem? Waleczność żołnierzy wa- szych czyliż pasłużyła do polepszenia losu wa- szego? Prawda; uwielbiano wasze męstwo, lecz nieuwodzcie się pochwałami: prawda, są one sprawiedliwe i was godne, lecz są głosem obłu- dy i samokorzystności. Napoleon używa sił waszych nie dla was, lecz dla siebie. Woska wasze stają się ofiarą obcego szczęścia wasze- mu dobru przeciwnego: bo w tym momencie, lubo iego sprzymierzenie, wystawieni zostali- ściście bezbronni na niaazd wielkiej armii na- szey; iednak tegoż czasu czoło woyska wasze- go oblewa krwią swoją ziemię Kastylji i Arra- gonii. Obywatele Xięstwa Warszawskiego! Po- wtarzam wam; my nie iesteśmy wasi nieprzy- iaciele; nienarządzycie kraiu przez nadaremną obronę na klęski wojenne: w tym razie oporu postąpię z wami podług prawa wojny. Jeżeli zaś stosownie do waszego uszczęśliwienia, nas przyymiecie iako przyjaciół; wtedy N. Cesarz Austrii wezmie was pod swoją osobliwą opie- kę; a ia tego tylko od was żądać będę, co dla zabezpieczenia i utrzymania woysk moich po- trzebnym będzie.

Z powodu tey odezwy, d. 15 Rada stanu w Warszawie wydała przeciwną., Głos tylko, pisze, prawey władzy, głos miłości oyczyzny i świętych

powinności do serca Polaków trafić może. Nie wątpi Rada stanu o najmocniejszym każdego obywatela przekonaniu, iż mając cnotliwego i kochanego Króla, któremu uroczystą przysięgą obowiązany, zostanie wiernym i nieporuszonym w dopełnieniu powinności swoich. Lecz nie na tym kończy się ufność w cnotę narodu. Obywatele Xięstwa Warszawskiego! Daliście nieraz dowody poświęcenia się waszego dla oyczyzny, kiedyż macie się okazać gorliwszemi, jeżeli nie w tym momencie, kiedy całość i niepodległość kraju jest zagrożona. Waleczni Rycerze nasi spieszą pod dowództwem mężnego wodza na wstrzymanie zapędów wkraczającego nieprzyaciela; połączcie więc wszelkie usiłowania z temi uzbroionemi braćmi waszemi. Wy zaś obywatele miasta Warszawy! którzyście zawsze dowodzili chlubnej miłości oyczyzny, teraz macie okazać dzielność uczucia obywatelskiego. Oddalenie załogi powiększy ciężar służby dla gwardyi narodowej, lecz ciężar ten letkim będzie dla tych, którzy na zachowanie tej stolicy nie raz już ważyć swoje życie umieli. Niech iedność i najsćislejsza zgoda wszystkich łączy umysły i usiłowania. Nagłość chwili niepozwała radzie dłuższych wywodów, sądzi nawet iż te byłyby zbyteczne; baczając, iż niniejszą czyni odezwę do obywatelów pamiętnych co oyczyźnie, Królowi i sławie są winni. „Podpisali S. Potocki Prezes, S. Grabowski Sekr.—Podług najswieższych wiadomości, które za nayspewniejsze twierdzą, woyska X Warszaw: po długiej walce ustąpiły 3kroć wyższym siłom i poszły za Wisłę: Austriacy więc opowali Warszawę.

Pierwsze momenta strachu dla Saxonii już minęły, i obywatele lękać się przestali widząc posród siebie Króla i liczne woysko tak krajowe iako i francuzkie. Napoleon podług monitora westfalskiego już przybył do Strazburga Mar: Davoust iest w Bamberg. Mar: Massena w Munich; ma dowodzić dywizyami Legrand, Carra, Boudet, Molitor, które nad utwierdzoną ogromnemi szanćami rzeką Lech zebrali się. Mar: Lefebvre obeymuie komendę woysk bawarskich wirtemberskich i badeńskich. Trzy bawarskie dywizye, każda od 12 t. stoją koło Landshut i Straubing pod rozkazami Xiążęcia następcy GG. Wrede i Deroi. Konskrypcyonisci i bryki pieniędzy do woyska pospieszają. Słychać że Napoleon włoską armią prowadzić będzie z namiestnikiem iednym sławnym wodzem i królem. Zaciągają w Neapolu woysko z każdego tysiąca ludzi po dwóch żołnierzy: zupełna tam kwitnie spokojność. Z Medyolanu wychodzące woyska do brzegów Adigi obchodziły zwycięstwa Włochów nad woyskiem 16t. hiszpanów pod Tarragoną odniesione.

WIEDE N d. 11 Kwietnia. Przyszła chwila w której cały naród działać musi. Pospolite ruszenie Austrii oświadczyło się iść wszędzie, gdzie oyczyzna powoła; udać się nawet za granicę, jeżeli Monarcha tego potrzebować będzie. Arcy Xiążę Jan w rozkazie dziennym zapowiedział że pospolite ruszenie zaprzysięglszy odbierając chorągwie na wierną obronę oyczyzny, przeięło odtąd walkę dzisiejszą za obowiązek religii i zrównało się patryotyzmem

liniowemu woysku. Cesarz uręczył nagrody od siebie oyczyzny i bogatszych właścicielów — Arcy Xiążę Karol generalissimus wszystkich sił rozdzielił rząd głównej kwatery na cztery części; na kancelaryą tajną pod prezydencją F. Grune, będzie ona pisać rapporta i korespondencją utrzyma: na kancelaryą działań pod naczelnictwem GM. Pohaska; ona wydawać będzie plany kampanii: na kancelaryą szczegułową pod dozorem GA. Wimphem: utrzymywać będzie ona policją w obozach; i na kancelaryą głównej komendy pod przewodnictwem F. Stipsitz; do niej należeć będzie administracya żywności potrzeb i wszelkich zapasów wojennych. Rząd wydał odezwę do obywatelów o zgotowanie szarpii i bandażów do lazaretów, inną odezwą powołał do służby lekarzów i chirurgów. Zapał powszechny zaiął całą masę ludu: i papiery bankowe podniosły się od 76 do 82 i pół procentów — Sultan w Konstantynopolu wydał firman iż brzydzi się Seymana; mi a iedynie przywiązany do Jańczarów.

KOPENHAGA d. 3 Kwietnia. Ustępując szwedzi z wysp Alandskich rozdzielił magazyny między mieszkańców, zniszczyli warsztaty do budowania szalup, i zagwodziłi działa, mniejsze sprzęty z sobą do Sztokolmu polodach uprowadzili — Gustaw 4 dowiedziawszy się o powstaniu woyska zachodniego wydał do niego d. 12 odezwę przypominając powinność i przysięgę, grożąc naresztę karzą wszystkim naczelnikom. Już wiadomo iaki ona skutek wydała. Anglików dotąd niewidac w naszych stronach.

Parlament rozstrząsał czynności wojenne w Hiszpanii. Podniosła ona oręż dla odzyskania swojej udzielnosci którą po tyloletniej uległości razem z panującym domem straciła. Rzadki zaiste widok narodu pasującego się z Francją, która zdawała się po zakończoney trzeciej koalicyi prawa dyktować. Lecz Ministrowie nieużyli ani zdatnych ludzi, ani sił dostatecznych, ani dosyc pieniędzy dla wsparcia męstwa i cierpliwości zapalonych hiszpanów, lubo poprzedni parlament wcześniej na wszystko zezwolił. Ministrowie naynikczemniej wszystko zdziałali: posłali woysko do Portugalii, kiedy za Pirynei Francuzów wypędzać trzeba było; bo G. Junot odcięty sam przez siebie bez walki poddaćby się musiał. Po zawartej w Cintra konwencyi woyska angielskie przez niesłychaną zwłokę dóysć na plac bitwy nie trafiły, kiedy Napoleon odbył podróż do Erfurtu, sprowadził woyska swoje z nad Wisły i Dunaju, przeszedł Bayonne, wtargnął do Hiszpanii zniósł 4 woyska i do Madrytu wkroczył. Na tenczas woyska nasze po tak długiej bezczynności uciekły haniebnie chociaż zbawiennie do Corogne. Uciekliśmy z Hollandyi, Francyi, Niemiec Hiszpanii; toż więc ucieczka ma być znamieniem Anglika! Opuściliśmy Hiszpanów, oddaliśmy w ręce nieprzyacielskie flotę ferrolską, straciliśmy 10 t. ludzi, tym czasem wygurował nieprzyaciel, a wyższością talentów iakby na poniżenie, we 3 tygodnie brata swego na tron przywrócił. Wnosili zatym o wyznaczenie komisyi na roztrząszenie tych wypadków; projekt odrzucony został większością 220 przeciwko 127.

DODATEK